

Sygn. akt III CZ 47/13

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jacek Gudowski (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa D. C.

przeciwko M. S.-N.

o stwierdzenie nieważności umowy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 10 października 2013 r.,

zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 3 lipca 2013 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od pozwanej na rzecz powoda
kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem kosztów
postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 3 lipca 2013 r. odrzucił skargę kasacyjną na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. wobec bezskutecznego upływu terminu do wniesienia opłaty od skargi kasacyjnej w kwocie 2500 zł, w której to części pozwana nie uzyskała zwolnienia od kosztów sądowych, wobec oddalenia w tej części jej wniosku o zwolnienie od kosztów, dokonanego postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 15 maja 2013 r.

Sąd odwoławczy uznał, że z mocy art. 112 ust. 3 u.k.s.c. nie stosuje się art. 112 ust. 2 u.k.s.c. o wzywaniu strony przez przewodniczącego do opłacenia pisma, jeżeli pismo podlegające opłacie obliczonej od wskazanej w nim wartości przedmiotu zaskarżenia zostało wniesione przez adwokata. W takiej sytuacji tygodniowy termin do opłacenia pisma rozpoczyna swój bieg od dnia doręczenia stronie postanowienia odmawiającego w całości lub w części zwolnienie jej od kosztów sądowych, stwierdził Sąd Apelacyjny. W jego ocenie, pozwana reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem, powinna bez dodatkowego wezwania uiścić należną opłatę od skargi kasacyjnej, a więc w części od której nie została zwolniona przez Sąd, i uczynić to najpóźniej w dniu 29 maja 2013 r., czego nie uczyniła.

Pozwana zaskarżyła w całości powyższe postanowienie i wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania celem wezwania pozwanej do uiszczenia należnej opłaty sądowej od skargi kasacyjnej.

Żaląca zarzuciła zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie art. 130 § 1 k.p.c. i art. 398⁶ § 2 k.p.c. Wskazując na uchwałę składu siedmiu sędziów z dnia 15 czerwca 2010 r., sygn. akt II UZP 4/10 skarżąca twierdzi, że z mocy odpowiedniego zastosowania art. 130 § 1 k.p.c. konieczne jest uprzednie wezwanie strony do wniesienia opłaty, a odrzucenie skargi jest dopuszczalne jedynie w razie niewniesienia opłaty w ustawowym terminie.

W ocenie żalącej, w związku z uchyleniem art. 130² § 3 k.p.c. odpowiednie zastosowanie znajduje art. 130 § 1 k.p.c., a tymczasem Sąd Apelacyjny wezwał pełnomocnika pozwanej jedynie do przedłożenia jednego odpisu skargi w terminie

tygodniowym pod rygorem jej odrzucenia. Jako nieprawdziwy określiła zażąca element uzasadnienia zaskarżonego postanowienia o wezwaniu jej pełnomocnika do uzupełnienia także braków fiskalnych wniesionej skargi kasacyjnej, zaprzeczając aby wezwanie takie miało miejsce.

Powód w odpowiedzi na zażalenie wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, podnosząc, że w aktualnym stanie prawnym uchwała SN z dnia 15 czerwca 2010 r. (II UZ 4/10) nie powinna mieć w sprawie zastosowania.

W ocenie powoda, zasadą jest co prawda odrzucenie nieopłaconego środka odwoławczego, wniesionego przez profesjonalnego pełnomocnika, wyłącznie po przeprowadzeniu procedury naprawczej, tj. dopiero po bezskutecznym wezwaniu tegoż pełnomocnika w trybie art. 130 § 1 k.p.c., jednakże jedynym wyjątkiem od tej zasady jest art. 112 ust. 3 u.k.s.c., który wyłącza obowiązek przewodniczącego wzywania strony do opłacenia środka odwoławczego wniesionego przez profesjonalistę i podlegającego opłacie stałej lub stosunkowej.

Zdaniem powoda, możliwość stosowania art. 130 § 1 k.p.c. została wprost wykluczona w ustawie, tj. w art. 112 ust. 3 u.k.s.c., a wskazana przez skarżącą uchwała SN z dnia 15 czerwca 2010 r., II UZP 4/10 (OSNP 2011/3-4/38) nie odnosi się do regulacji zawartej w art. 112 ust. 3, lecz poddaje wykładni skutki uchylenia art. 130² § 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W orzecznictwie odróżnia się sytuację wniesienia przez profesjonalnego pełnomocnika nieopłaconego środka odwoławczego i niezawierającego wniosku o zwolnienie od opłat, od sytuacji gdy wniosek taki został sformułowany i merytorycznie przez sąd rozstrzygnięty przez jego oddalenie w całości lub w części.

W pierwszej z wymienionych sytuacji konieczne jest uprzednie zarządzenie przez przewodniczącego wzywania strony do opłacenia skargi na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 130 § 1 k.p.c. i dopiero w razie jego niewykonania

przez stronę odrzucenie nieopłaconej skargi kasacyjnej (postanowienie SN z dnia 24 maja 2012 r., II CZ 12/12, niepubl.).

Natomiast w sytuacji, jak w rozpoznawanej sprawie, uprzedniego rozpoznania i częściowego oddalenia przez sąd wniosku pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych, znajduje zastosowania art. 112 ust. 3 u.k.s.c., który wyłącza możliwość wdrożenia postępowania naprawczego określonego w art. 130 § 1 k.p.c., co oznacza, że profesjonalny pełnomocnik procesowy powinien sam obliczyć i uiścić należną opłatę. Przepis art. 112 ust. 3 u.k.s.c. wprost wykluczył możliwość zastosowania art. 130 § 1 k.p.c., ponieważ jednoznacznie wyłączył obowiązek przewodniczącego wezwania strony reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego do realizacji obowiązku opłacenia pisma, co oznacza, że pełnomocnik powinien sam obliczyć i przekazać opłatę w zakreślonym w art. 112 ust. 3 u.k.s.c. terminie (postanowienia SN z dnia: 25 lipca 2013 r., II CZ 54/13; 17 kwietnia 2013 r., V CZ 111/12, niepubl.; 21 czerwca 2012 r., II CZ 27/12).

Judykatura zgodna jest co do tego, że art. 112 ust. 3 u.k.s.c. ma zastosowanie także w razie częściowego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, zawartego m.in. w skardze kasacyjnej wniesionej przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego. Celem wprowadzenia tego przepisu było bowiem przyspieszenie postępowań sądowych i odciążenie sądów od wzywiania stron, reprezentowanych przez profesjonalnych pełnomocników, do uiszczania opłat, gdy obowiązek uiszczenia opłaty i jej wysokość jednoznacznie wynika czy to z przepisów u.k.s.c., czy też wprost z orzeczenia sądu oddalającego w określonej części wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych (uchwała SN z dnia 16 listopada 2012 r., III CZP 56/12, OSNC 2013/6/70; postanowienia SN z dnia: 6 lipca 2012 r., V CZ 24/12, niepubl.; z dnia 22 czerwca 2012 r., V CZ 18/12, niepubl.).

We wskazanej przez pozwaną w zażaleniu uchwale siedmiu sędziów z dnia 15 czerwca 2010 r., II UZP 4/10 (OSNP 2011/3-4/38) dokonano wykładni skutków uchylenia z dniem 1 lipca 2009 r. art. 130² § 3 k.p.c., natomiast nie odnosi się ona do regulacji zawartej w art. 112 ust. 3 u.k.s.c.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i art. 99 k.p.c. oraz na podstawie § 6 pkt 7 i § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).